

REPORTAGE ALMERE WIL BOUWREGELS VOOR PARTICULIEREN SCHRAPPEN

Wie geen ramen wil op de bovenste etages, kan ze gewoon weglaten

Huizen moeten veilig zijn en een goede constructie hebben, maar verder wil wethouder Duivesteijn de regels uit het Bouwbesluit zoveel mogelijk negeren.

Van onze verslaggeefster
Charlotte Huisman

ALMERE Almere gaat niet langer alle regels van het Bouwbesluit toetsen en handhaven. Particulieren die zelf hun huis bouwen, krijgen daardoor meer vrijheid. Volgens wethouder Adri Duivesteijn is het onredelijk dat aan degenen die hun eigen huis bouwen evenveel regels worden opgelegd als aan ontwikkelaars en corporaties, die grote hoeveelheden huizen voor anderen bouwen. Volgens Duivesteijn kunnen bijvoorbeeld voorschriften voor geluid en afmetingen van deuren en ramen worden versoepeld.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken vindt dat Almere daarmee 'iets te veel op de muziek vooruit loopt'. De VROM-inspectie, belast met handhaving, gaat hierover binnenkort een stevig gesprek voeren met de gemeente. 'Het kabinet is een groot voorstander van minder regels. Het Bouwbesluit regelt de minimale eisen waaraan een woning moet voldoen. Almere moet zich aan de wet houden.'

De woordvoerder wijst erop dat minister Donner (Binnenlandse Zaken) al bezig is het aantal bouwregels terug te brengen. 'Wat Almere doet, kan leiden tot een aantasting van de rechtszekerheid van burgers. Een buurman die een overtreding constateert van het Bouwbesluit zou via de rechter handhaving kunnen afdwingen.'

Onzalig plan

Duivesteijn beklemtoont dat de regels voor veiligheid en constructie wel worden getoetst. Het gaat Almere voornamelijk om gebruiksvoorschriften voor een huis in het Bouwbesluit, die zelfbouwers onnodig zouden belemmeren.

'Iedere particuliere opdrachtgever loopt tegen die bouwvoorschriften aan. Zij moeten evenveel onderzoeken laten doen voor een bescheiden woning als professionele bouwers voor een heel woonblok. In een woning aan de grachtengordel wordt ook niet getoetst of de daglichttoetreding klopt. Laat mensen gewoon bouwen zoals ze dat zelf willen, en bepaal niet voor hen hoe ze dat moeten doen.'

Een van de particuliere opdrachtgevers in Almere die hardhandig in botsing kwamen met de regelgeving is Peter Hermans (54). Hij en zijn partner kozen voor een huis zonder ramen op de bovenste etages. De lichtinval komt van boven. De gevel is deels gemaakt van lichtdoorlatend materiaal. 'Je hebt geen ramen nodig, was het idee', zegt Hermans, die werkzaam is in de filmwereld.

Bureau Courage uit Apeldoorn ontwierp het opvallende bouwwerk met een staalconstructie. Op de begane grond, van wit materiaal, is wel veel glas gebruikt. Daarop is een zwarte doos geplaatst.

Er staan nog bouwhekken om het huis in het Homeruskwartier, waar veel particulieren een huis naar eigen smaak neerzetten. Ze variëren van namaak-jarendertighuizen tot

Een huis zonder ramen op de bovenste etages in Almere, gebouwd in strijd met de normale bouwvoorschriften. De lichtinval komt van boven. 'Je hebt geen ramen nodig', zegt opdrachtgever Peter Hermans. Foto Raymond Rutting / de Volkskrant

mintgroene, paarse of gele gewoon en ongewoon vormgegeven bouwsels. Een buurman vindt het huis zonder ramen wel apart. 'Maar ik zou er zelf niet in willen wonen', zegt hij.

De realisering van het droomhuis van Hermans heeft meer geld, moeite en tijd gekost 'door die lijst suffe regels uit de Middeleeuwen', zoals de eigenaar het verwoordt. 'Het ging ook over futiele zaken als balustrades die kindveilig moeten zijn. Maar

wij hebben geen kinderen.' Ze zijn blij met de steun van Almere voor hun project. In september trekt het stel erin, met hun Deense dog.

Maar zijn die regels er niet ook om zelfbouwers te beschermen, bijvoorbeeld om ze ervoor te behoeden dat ze een huis bouwen dat later onverkooptbaar blijkt?

Hermans: 'Ik bouw geen huis om te verkopen maar één om nu in te wonen naar mijn smaak. Niemand mag

toch bepalen hoe je wilt wonen?'

Daar is het SP-Kamerlid Paulus Jansen het niet mee eens. Hij heeft vragen gesteld aan minister Donner over het in zijn ogen onzalige Almeerse plan. 'Het bouwbesluit is er om mensen te beschermen die maar één keer in hun leven een huis bouwen. Als amateur kunnen ze vergeten een keukendeur breed genoeg te maken, waardoor het buurmeisje in een rolstoel niet kan binnenkomen.'

'Consumenten denken vaak alleen op de korte termijn. Ze ontwerpen hun huis voor hun situatie op dat moment, maar die kan veranderen. Bovendien wordt het huis daardoor minder waard en is het minder goed verkoopbaar. Bijvoorbeeld als je het huis niet op kinderen hebt gebouwd en het niet toegankelijk is voor gehandicapten.'

Experimenteren

Directeur Fred Schoorl van de Bond van Nederlandse Architecten (BNA) vindt het goed dat er een Bouwbesluit is. 'De regels zijn toepasbaar en helder. Gebouwen moeten aan minimumeisen voldoen.' Het probleem zit hem in de weinig flexibele manier waarop gemeentelijke ambtenaren het begrip 'gelijkwaardigheid' in het Bouwbesluit interpreteren. 'Daarmee kunnen ambtenaren soepeler omgaan met zaken die niet precies hetzelfde zijn als in het Bouwbesluit omschreven, maar wel hetzelfde effect hebben.'

Om deze reden is Schoorl blij met de actie van Almere. 'Het is goed om met elkaar af te spreken dat er wat experimenteer ruimte is. Dat niemand gaat roepen: dat mag niet. Zo ontstaan vernieuwingen en komen architecten en opdrachtgevers aan hun trekken. Maar daarvoor hoeft het Bouwbesluit niet te worden opzijgeschoven.'

Belgische lelijke-huizensite ten onder aan succes

Dat vrij bouwen tot droeve creaties kan leiden, bewees de site uglybelgianhouses.tumblr.com. Vlaming Hannes Coudenys verzamelde hierop foto's van afschuwelijke en kneuterige Belgische architectuur, voorzien van vlijmscherp commentaar. Maar de site is deze week aan zijn eigen succes ten onder gegaan. 'Ik had elke dag 3.500 bezoekers', zegt Coudenys. 'Velen uit Amerika en Engeland, maar de interesse werd een beetje te groot. Een televisiezender kreeg het in zijn hoofd om de huizen te zoeken en de bewoners om een reactie te vragen. Dat vond ik te ver gaan. Op de site stonden bewust geen adressen, maar ik wist dat ze enkele

van die huizen toch wel zouden vinden. Je weet nooit of architecten een schadeclaim indienen. Ik ben bekommerd om architectuur en design, maar dat is het mij nu ook weer niet waard.' Uit vrees voor rechtszaken is Coudenys nu gestopt met het verzamelen van lelijke huizen. Dirk Voorhoof, hoogleraar mediarecht aan de UGent, vindt het een verstandige zet van Coudenys. Al hoeft hij ook weer niet elk huis te verwijderen. 'In principe vallen huizen onder het auteursrecht van de architect', legt hij uit. 'Dat vervalt pas 70 jaar na de dood van de architect. Voor unieke huizen kon het dus inderdaad zijn dat de ontwerper

in kwestie zich in zijn eer gekrenkt voelde en naar de rechter stapte, maar voor standaardontwerpen met een deur en twee vensters kan dat niet: er is niemand die daar het auteursrecht voor kan claimen. De eigenaars kunnen sowieso geen klacht indienen.' Coudenys heeft het commentaar van de hoogleraar ter harte genomen. Op uglybelgianhouses.tumblr.com zijn nu enkel nog foto's te zien van 'niet-unieke' staaltjes wansmaak. Geïnteresseerden die anders dan Coudenys niet bang zijn voor juridisch gedoe en de site willen voortzetten, roept hij op contact op te nemen.

Kim Herbots/ De Morgen